

KORVAUSTEOLOGIA

Väinö Hotti

1. Korvaavat lääkkeet

Apteekki voi tarjota ”korvaavaa lääkettä” toisen tilalle. Tarjottu lääke vastaa ominaisuuksiltaan reseptiläkettä, mutta on halvempi.

2. Korvausteologia

Korvausteologia on väärää ja valheellista teologiaa. Se johtaa ihmisen pois Raamatusta viitoitetulta tieltä. Se on näennäisteologiaa (kvasiteologiaa). Sitä tulee karttaa kaikin voimin.

3. Tunnetuin korvausteologia

a) Tämä koskee Israelia ja kristikuntaa. On syntynyt näkemys, että Israelin syyllistyttyä Jumalan Pojan murhaan Jumala olisi hylännyt Israelin lopullisesti ja kristikunta olisi tullut sen tilalle Jumalan valituksi kansaksi. Tätä näkemystä on esiintynyt kristikunnassa ja myös Jehovan todistajat opettavat näin. Raamattu kuitenkin sanoo selvästi Paavalin suulla:

”Minä sanon siis: ei kaiketi Jumala ole hyljännyt kansaansa? Pois se! Sillä olenhan minäkin israelilainen, Aabrahamin siementä, Benjaminin sukukuntaa. **Ei Jumala ole hyljännyt kansaansa, jonka hän on edeltätuntenut**” (Room.11:1,2).

b) Toinen syytös Israelia kohtaan on täysin oikeutettu ja perustuu Raamattuun: **Israel on paatumuksen tilassa:**

”Sillä minä en tahdo, veljet - ettette olisi oman viisautenne varassa - pitää teitä tietämättöminä tästä salaisuudesta, että **Israelia on osaksi kohdannut paatumus** - hamaan siihen asti, kunnes pakanain täysi luku on sisälle tullut, ja niin kaikki Israel on pelastuva, niinkuin kirjoitettu on: ”Siionista on tuleva pelastaja, hän poistaa jumalattoman menon Jaakobista” (Room.11:25,26).

4. Uusi korvausteologia

Jälkimmäisen väitteen kohdalla juutalaiset ovat ryhtyneet puolustautumaan. He eivät ole myöntyneet tunnustamaan paatumistilaansa. Sen sijaan he ovat **projisoineen** tämän tilan kristikuntaan: Kristikunta on joutunut harhaan, kun sen sijaan juutalaiset ovat säilyttäneet alkuperäisen apostolisen opin. Kristikuntaa vaaditaan palaamaan juutalaisille juurille.

TV7:n ajaa tätä näkemystä kuin ”käärmettä pyssyyn” (Venäläinen – Lindeman – Ikonen). Juutalaisten paatumus heitetään kristikunnan harteille. Paatumuksen alla olevat juutalaiset vaihdetaan ja ”korvataan” kristikunnalla – ja juutalaiset päästetään näin palkähästä.

KRISTIKUNNASSA KORVATAAN

1. Isien perinnäissäännöt

Jeesuksen aikana juutalaiset laittoivat Jumalan selkeä sanan tilalle ”isien perinnäissäännöt”:

”**Te teette Jumalan sanan tyhjäksi perinnäissäännöllänne, jonka olette säätäneet**” (Mark.7:13).

Tänään seurakuntaoppi lepää tyystin vuosisatoja vanhan perinnäissäännön varassa. Se antaa mahdollisuuden eri kuppikuntien ja lahkojen perustamiselle vastoin Raamattua.

2. Ekklesia

Ekklesia on Uuden testamentin seurakunnasta käyttämä termi. Se on maailmanlaajuinen (uloskutsuttujen) uskovien yhtenäinen joukko. Termiä käytetään harvoin, koska yleensä ei käsitetä sen merkitystä nykyisessä maailmanajassa. Silloinkin kun sitä käytetään, sillä on **korvaava** merkitys: 1) Meidän kuppikunta. 2) Kaikkien kuppikuntien summa.

3. Kilvoittelu – kilpailu

Kun uutta raamatunkäännöstä (1992) valmisteltiin, käytiin keskustelua **kilvoitus-sanan korvaamisesta kilpailu-sanalla**.

”**Kilvoittele hyvä uskon kilvoitus**” (1. Tim.6:12).

”Minä olen hyvän **kilvoituksen** kilvoitellut, juoksun päättänyt, uskon säilyttänyt” (2. Tim.4:7).

”Käy uskon jalo **kilpailu**” (1. Tim.6:12; 1992 käänn.).

”Olen kilpaillut hyvän **kilpailun**” (2. Tim.4:7; 1992 käänn.).

Nämä esimerkit antavat aiheen olettaa, että KOKO UUSI KÄÄNNÖS (1992) on **korvausteologiaa**. Tämän vahvistaa rovasti **Risto Santala** todetessaan käännöksen olevan ”liberaaliteologian luomus” (Suudelma hunnun läpi).

Käytännössä tämä muutos ”jäi päälle”. Kilvoitus on jäänyt taka-alalle. Sen sijaan tänään vallitsee armoton **kilpailu** lahkojen kesken: 1. Kilpalaulanta. 2. Kilpakosinta. 3. Kilparahastus.

4. Uudestisyntyminen

”Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: joka ei synny uudesti, ylhäältä, se ei voi nähdä Jumalan valtakuntaa” (Joh.3:2).

Nämä Jeesuksen sanat ovat ehdottomat ja selkeät. Kansankirkossa on ollut tarvetta lähteä tältä osin korvausteologian tielle. Toisaalta tämä on siirtynyt katolisesta kirkosta perintönä. Vuosisatoja on opetettu, että kaste ”tehtynä toimituksena” (ex opere operato) uudestisyntyyttää ihmisen. Tämä on helppo kumota maallikonkin; empiirisuus (kokemusperäisyys) ei mitenkään tue tätä näkemystä.

Urho Muroma sanoi suoraan: ”Uudestisyntyminen kasteessa on **saatanallinen valhe**.”

Tällaisella kasteopilla **korvataan** käytännössä koko pelastusprosessi (herätys, parannus, uudestisyntyminen, vanhurskautus, niin - jopa pyhityskin).

5. Jumalan ylistys

Uustestamentillinen puhdas ylistys on hylätty ja siirrytty enemmän aistillisiin muotoihin.

”Runsaasti asukoon teissä Kristuksen sana; opettakaa ja neuvokaa toinen toistanne kaikessa viisaudessa, psalmeilla, kiitosvirsillä ja hengellisillä lauluilla, veisaten kiitollisesti Jumalalle sydämässänne” (Kol.3:16).

”Ja Daavid ynnä koko Israel **karkeloi** kaikin voimin Jumalan edessä laulaen sekä soittaen kanteleita, harppuja, vaskirumpuja, kymbaaleja ja torvia” (1. Aik.13:8).

Tänään maalliset viihdekeinot mm. tanssi ja karkelot otetaan ohjelmaan (**Kansanlähetys**, Tanssiripari 13.-24.7).

6. Jumalan läsnäolo

Enää ei tavoitella ”uskon alkajaa ja täyttäjää”, vaan enemmän tai vähemmän epämääräistä ja mystistä **Jumalan läsnäoloa!**

”Seuraavana päivänä hän näki Jeesuksen tulevan tykönsä ja sanoi: **"Katso, Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin!** (Joh.1:29).

”Sentähden, kun meillä on näin suuri pilvi todistajia ympärillämme, pankkaamme mekin pois kaikki, mikä meitä painaa, ja synti, joka niin helposti meidät kietoo, ja juoskaamme kestävinä edessämme olevassa kilvoituksessa, **silmät luotuina uskon alkajaan ja täyttäjään, Jeesukseen**, joka hänelle tarjona olevan ilon sijasta kärsi ristin, häpeästä välittämättä, ja istui Jumalan valtaistuimen oikealle puolelle” (Hebr.12:1,2).

7. Liturginen loisto

Luterilaisessakin jumalanpalveluksessa pitäisi sanan saarnan olla etusijalla. Vuosien saatossa saarnan osuus on jatkuvasti pienentynyt – liturgian hyväksi. Tähän korvaavuuteen löytyy kolme syytä: 1) Vanha testamentti, 2) Rooman esimerkki, 3) Kansanuskonollisuus.

Vaatii melkoista mielikuvitusta ajatella Paavali ja Pietari liturgin prameissa kuoseissa jumalanpalvelusta suorittamassa!

Martti Luther ei pitänyt liturgisesta loistosta:

”Luther luotti ehkä liikaakin siihen, että evankeliumin henki vähitellen sisäisestä pakosta muuttaa muodot. Kun v.1525 Wittenbergissä otettiin käytäntöön ”Saksalainen messu”, niin jumalanpalvelusjärjestys sen mukaan liittyi pääkohdissaan vanhoihin tapoihin. Edelleen säilytettiin katolinen tapa kohottaa siunatut ehtoollisaineet kansan edessä Kristuksen kuoleman muistoksi. Samoin säilytettiin mm. kynttilät ja messupuku, ”niin kauan kuin niitä riittää”, kuten Luther sanoi. Edellinen tapa todella vähitellen hävisi, mutta messupuvut olivat niin hyvää ainetta, että ne ovat eräiden luterilaisten kirkkojen piirissä nyt jo kestäneet yli neljäsatua vuotta ja näyttävät omaavan Fenix – linnun taidon uudistua tuhkasta entistä ehommiksi. Mitähän Luther olisi arvellut, jos hän olisi sielunsa silmillä nähnyt, että uskonpuhdistuksen luoman kirkon papit vielä 1900 – luvulla pitävät tiukasti kiinni vanhasta muodosta ja esiintyvät messupuvuissaan jonkinlaisina kurioositeetteina muinaisilta ajoilta” (Kares, Luther, ss. 153,154).

8. Yleinen pappuus

”Kuinka siis on, veljet? Kun tulette yhteen, on jokaisella jotakin annettavaa: millä on virsi, millä opetus, millä ilmestys, mikä puhuu kielillä, mikä selittää; kaikki tapahtukoon rakennukseksi” (1. Kor.14:26).

Vuosisatojen saatossa yleinen pappuus on jäänyt pahasti virkapappeuden jalkoihin. Tämä on toisaalta Rooman kirkon perua. Tavallinen seurakuntalainen ei tällöin juuri lainkaan osallistunut seurakunnan toimintaan. Papin virka taas oli ylikorostettu!

Vielä tänäänkin luterilaisessa kirkossa on suuri kuilu teologien ja maallikoiden välillä. Käytännössä hyväksytään vain yksi **armolahja**, teologisen tiedekunnan antama. Maallikoille jää ainoastaan ”hanttihommat”: kolehdin keruu, kahvin kaato, tekstin luku jne. Jostakin syystä Raamattu ei kuitenkaan noteeraa näitä armolahjoiksi!

9. Papin kriteeri

”Varma on tämä sana: jos joku pyrkii seurakunnan kaitsijan virkaan, niin hän haluaa jaloonsa toimeen. Niin tulee siis seurakunnan kaitsijan olla nuhteeton, yhden vaimon mies, raitis, maltillinen, säädyllinen, vieraanvarainen, taitava opettamaan, ei juomari, ei tappelija, vaan lempeä, ei riitaisa, ei rahanahne, vaan sellainen, joka oman kotinsa hyvin hallitsee ja kaikella kunniallisuudella pitää lapsensa kuuliaisina; sillä jos joku ei osaa hallita omaa kotiansa, kuinka hän voi pitää huolta Jumalan seurakunnasta? **Älköön hän olko äsken kääntynyt**, ettei hän paisuisi ja joutuisi perkeleen tuomion alaiseksi. Ja hänellä tulee myös olla hyvä todistus ulkopuolella olevilta, ettei hän joutuisi häväistyksen alaiseksi eikä perkeleen paulaan” (1. Tim.3:1-7).

”Sillä seurakunnan kaitsijan on, niinkuin Jumalan huoneenhaltijan tulee, oltava nuhteeton, ei itserakas, ei pikavihainen, ei juomari, ei tappelija, ei häpeällisen voiton pyytävä, vaan vieraanvarainen, hyvää rakastava, maltillinen, oikeamielinen, **pyhä**, itsensähillitseväinen; **hänen tulee pysyä kiinni opinmukaisessa, luotettavassa sanassa**, että olisi kykenevä sekä neuvomaan terveellä opilla että kumoamaan vastaansanojain väitteet” (Tiit.1:7-9).

Tänään luterilaisessa kirkossa ei kiinnitetä huomiota papiksi valmistuvan kohdalla Raamatun kriteereihin (kääntynyt, pyhä, pitää kiinni Raamatusta), vaan riittää, kun on käynyt läpi teologisen tiedekunnan.

Professori **Franz Pieper** opettaa hengellisen pappeuden ja virkapappeuden suhteesta:

*”Saarnavirka **edellyttää** kyllä hengellistä pappetta sikäli, että on Jumalan tahto ja järjestys, ettei vanhimpia eli piispoja valita epäuskoisista, vaan uskovista eli hengellisistä papeista”* (Pieper, Kristillinen dogmatiikka, s.572).

10. Kaste korvataan

Eri uskontokunnissa kasteesta on tehty kiistakapula. Paavali opettaa, että oikea kaste on ”kaste Jeesuksen nimeen”. ”Kastetapa” tarjoaa perkeleelle oivan tilaisuuden rikkoa uskovien yhteisrintaman. Alkuseurakunnassa kuitenkin kaste yhdisti – oli **yksi kaste**.

”He that believeth and is baptized shall be saved” (King James Version).

”Uskova ja kastettu pelastuu” (Novum).

- Markuksen kastekäsky kuuluu kreikaksi: *”Joka uskoo ja on kastettu, se pelastuu”*. Aoristit *”pisteusas kai baptistheis”* merkitsevät kertakaikkista ja ehdotonta asennetta. Niinpä kysymys on siitä, että *”on uskossa”* ja passiivin mennessä aikamuodossa *”theis”*-liitteet sitä, että *”on kastettu”*. Ei siinä ole marssijärjestyttä (**Risto Santala**)

”Uskoon tullut ja kastettu on pelastuva, mutta epäuskoina pysynyt tuomitaan kadotukseen” (Mark.16:16; Saarnivaaran käänn.).

”Vai ettekö tiedä, että **me kaikki, jotka olemme kastetut Kristukseen Jeesukseen, olemme hänen kuolemaansa kastetut?**” (Room.6:3).

”Minä kiitän Jumalaa, etten ole kastanut teistä ketään muita kuin Krispuksen ja Gaiuksen, niin ettei kukaan saata sanoa, että te olette **minun nimeeni kastetut**” (1. Kor.1:14,15).

”**Sillä kaikki te, jotka olette Kristukseen kastetut, olette Kristuksen päällenne pukeneet. Ei ole tässä juutalaista eikä kreikkalaista, ei ole orjaa eikä vapaata, ei ole miestä eikä naista; sillä kaikki te olette yhtä Kristuksessa Jeesuksessa**” (Gal.3:27,28).

11. Uskova korvataan

Kun seurakuntaan valitaan viranhaltijoita tai luottamushenkilöitä, pitäisi painotuksen olla henkilön Jumala-suhteessa. Tänäkin käytetään usein muita perusteita ja yhä toistuvasti uskova **korvataan** epäuskoisella - ja jopa jumalattomalla. Uskova ”oksennetaan ulos” ja paikka täytetään **omilla miehillä!**

12. Toinen tilalle

Jumala voi korvata meidät toisella, jos osoittaudumme kelvottomiksi. **Saul** korvattiin Daavidilla:

”Ja Herra sanoi Samuelille: ”Kuinka kauan sinä suret Saulia? **Minähän olen hyljännyt hänet, niin ettei hän enää saa olla Israelin kuninkaana.** Täytä sarvesi öljyllä ja mene; minä lähetän sinut beetlehemiläisen lisain luo, sillä hänen pojistansa minä olen katsonut itselleni kuninkaan” (1. Sam.16:1).

Juudas Iskariot korvattiin toisella:

”Ja he asettivat ehdolle kaksi, Joosefin, jota kutsuttiin Barsabbaaksi, lisänimeltä Justukseksi, ja Mattiaan. Ja he rukoilivat ja sanoivat: ”Herra, sinä, joka kaikkien sydämet tunnet, osoita, kummanko näistä kahdesta sinä olet valinnut ottamaan sen paikan tässä palveluksessa ja apostolinvirassa, **josta Juudas vilpistyi pois, mennäkseen omaan paikkaansa**”. Ja he heittivät heistä arpa, ja arpa lankesi Mattiaalle, ja hänet luettiin niiden yhdentoista kanssa apostolien joukkoon” (Apt.1:23-26).

Paavalikin vapisi sen mahdollisuuden edessä, että hänet kerran heitettäisiin syrjään:

”Minä en siis juokse umpimähkään, en taistele niinkuin ilmaan hosuen, vaan minä kuritan ruumistani ja masennan sitä, **etten minä, joka muille saaraan, itse ehkä joutuisi hyljättäväksi**” (1. Kor.9:26,27).

13. Golgata – ekumenia

Yhteys on tänään kovassa kurssissa. Joka paikassa siitä puhutaan. Lähtökohtaisesti on kuitenkin **kaksi yhteyslinjaa**: 1. Yhteys yli rajojen (ekumenia). 2. Yhteys ilman rajoja. Edellisessä säilytetään raja-aidat. Ne ovat pyhiä ja koskemattomia. Jälkimmäisessä mennään Golgatalle, jossa raja-aidat hävitettiin. Lähdetään ”veren tielle”. Ekumeniassa Golgata **korvataan** ja ohitetaan toimimalla ”yli rajojen”.

”Sillä hän on meidän rauhamme, hän, joka teki molemmat yhdeksi ja purki erottavan väliseinän, nimittäin vihollisuuden” (Ef.2:14).

14. Jumalan ääni – sisäinen ääni

Nimenomaan nuoren uskovan on vaikeaa erottaa sisäinen ääni Jumalan äänestä. Joskus vanhempikin uskova on sisäisen (intuitiivisen) äänen ohjauksessa. Tällöin ihminen kokee Pyhän Hengen puhuvan välittömästi hänen sisimmässään. Tällainen ihminen ei tajua, että ”Henki toimii aina Sanan linjalla”. Jumalan täytyy sallia hänelle joku ”kolari”, jotta hän vapautuisi tämän äänen kahleesta – Jumalan sanan kallioperustalle.

”Katso, minä käyn niiden profeettain kimppuun, sanoo Herra, jotka **ottavat sanansa omalta kieleltään**, mutta sanovat: 'Se on Herran sana'” (Jer.23:31).

”Nämä juuri saavat aikaan hajaannusta, **he ovat sielullisia, henkeä heillä ei ole**” (Juud.19).

15. Jumalan ääni – kirkon ääni

Tämä harha lienee lähtöisin Roomasta. Rooman kirkko on kautta vuosisatojen syyllistynyt varsin villiin Raamatun tulkintaan. Kirkko on ottanut itselleen oikeuden tulkita Raamattua kirkon intressien mukaan. Kirkon äänellä on syrjäytetty ja kumottu Raamatun ääni. Tänäpäin vastaava ”korvaaminen” tapahtuu yleisesti myös pienemmissä kirkoissa (lahkoissa).

16. Jumalan ääni – kansan ääni

”*Ei ole muuta johtajaa, ei luojaa, kuin kansa kaikkivaltias.*” (Internationale).

”Kansan ääni” on jatkuvasti ollut Suomessakin **kovassa kursissa**. Demokratia jyllää yhteiskunnassa ja sen nimiin vannotaan lähes kaikessa. Gallupeilla varmistetaan, että kansan tuki on takana. Myös kansankirkossa on yhä kasvava kansan valta. Kun aikoinaan perustettiin kansankirkkoa, olisi pitänyt oivaltaa, mihin suuntaan kansa kirkkoa tulee viemään. Olisi pitänyt oivaltaa, että Jumalan ääni ja kansan ääni eivät koskaan käy yksiin. Valitettavasti tänäpäin Suomenkin kirkossa on kansan ääni päässyt voitolle – Jumalan ääni **korvataan** kansan äänellä. Se taas ei tiedä hyvää:

”Niin Herodes määrättynä päivänä pukeutui kuninkaalliseen pukuun, istui istuimelleen ja piti heille puheen; siihen kansa huusi: ”**Jumalan ääni, eikä ihmisen!**” Mutta heti löi häntä Herran enkeli, sentähden ettei hän antanut kunniaa Jumalalle; ja madot söivät hänet, ja hän heitti henkensä” (Apt.12:21-23).

17. Jumalan ääni – profetiat, unet ja näyt

Joskus Raamatun ilmoitus pyritään korvaamaan **profetioilla, unilla ja näyillä**. Tämä on erittäin vaarallinen eksytys. Jokainen suomalainen voi Raamatusta tarkistaa, mikä on Sanan mukaista. On murheellista, että monet uskovat ovat niin herkkiä profetioille, näyille ja unille:

”Minä olen kuullut, mitä sanovat nuo profeetat, jotka ennustavat minun nimessäni valhetta sanoen: 'Minä olen nähnyt unta, olen nähnyt unta'. Kuinka kauan? Mitä on mielessä noilla profeteoilla, jotka ennustavat valhetta, ennustavat oman sydämensä petosta? Aikovatko he unillaan, joita he kertovat toinen toisellensa, saattaa minun kansani unhottamaan minun nimeni, niinkuin heidän isänsä ovat unhottaneet minun nimeni Baalin tähden? Se profeetta, jolla on uni, kertokoon unensa; mutta se, jolla on minun sanani, puhukoon minun sanani uskollisesti. Mitä tekevät oljet jyvien seassa? sanoo Herra” (Jer.23:25-28).

18. Jumalan ääni – liberaaliteologi

Liberaaliteologia korvaa Jumalan äänen oman järjensä päätelmillä. Järki on hänen jumalansa, johon se luottaa kuin ”pukki suuriin sarviinsa”.

”Järki on filosofin pääkopassa jumalallinen tiedon lähde, josta tämän maailman viisas voi ammentaa totuutta samalla erehtymättömyydellä kuin yksinkertainen Raamatusta” (Laestadius).

19. Jumalan ääni – Havukka-ahon ajattelija

Tämä ajattelija on läheistä sukua liberaaliteologille. Molemmat noutavat viisautensa omasta pääkopastaan. Heitä yhdistää myös varmuus oman aatteensa totuudesta. Kumpikaan ei alistu ottamaan neuvoja toisilta. Yhtä kaikki molemmilla on Raamattu lähtökohtana, mutta heidän metodinsa on väärä. Liberaaliteologi hakee inhimillisen viisauden kauempaakin, Havukka-ahon ajattelija noutaa sen omasta sisimmästään.

Vilho Rantanen kertoo runossaan SEPPÄ FILEMON eräästä tällaisesta ”ajattelijasta”. Filemon oli erikoistunut Danielin kirjan tutkintaan ja tulkintaan. Hän sai selville, että maailmanloppu tapahtuu 15. toukokuuta:

*”Ja niin hän kirjasta selväks` sai :
lopun päivä on muuan perjantai.
Se on viidestoista ja toukokuussa,
kun hiirenkorvalla lehti on puussa.
Oli varma ja vakaa tästä mies,
sillä kyllä hän merkit ties.”*

20. Surkein korvausvaihtoehto

Onnettomin korvausvaihtoehto toteutuu siellä, missä iankaikkinen taivaallinen autuus vaihdetaan lyhytaikaiseen maalliseen nautintoon:

”Sillä mitä se hyödyttää ihmistä, vaikka hän voittaisi omaksensa koko maailman, mutta saisi sielullensa vahingon? Taikka mitä voi ihminen antaa sielunsa lunnaiksi?” (Matt.16:26).

”Mutta Jumala sanoi hänelle: 'Sinä mieletön, tänä yönä sinun sielusi vaaditaan sinulta pois; kenelle sitten joutuu se, minkä sinä olet hankkinut?' Näin käy sen, joka kokoaa aarteita itselleen, mutta jolla ei ole rikkautta Jumalan tykönä” (Luuk.12:20,21).

”Uskon kautta kieltäytyi Mooses suureksi tultuaan kantamasta faraon tyttären pojan nimeä. Hän otti mieluummin kärsiäkseen vaivaa yhdessä Jumalan kansan kanssa kuin saadakseen synnistä lyhytaikaista nautintoa, katsoen "Kristuksen pilkan" suuremmaksi rikkaudeksi kuin Egyptin aarteet; sillä hän käänsi katseensa palkintoa kohti” (Hebr.11:24-26).